

TV SYD
El-vej 2 B
6000 Kolding

Att. Hans Egon Lorenzen

Mediesekretariatet

19. december 2008

Sagsnr:2008-0185

Ulrike Clade Christensen
Fuldmægtig, cand.jur.

ucc@bibliotekogmedier.dk
Direkte tlf.:3373 3334

Klage over skjult reklame i "Sommer i Syd" sendt på TV SYD

Flemming Leer Jakobsen har ved e-mail af 25. juli 2008 indgivet klage til Radio- og tv-nævnet over skjult reklame for forskellige aktører i TV SYDs udsendelse "Sommer i Syd".

Klageren har anført følgende bemærkninger i klagen:

"...

I TV syds indslag d. 25. juli 2008 kl. 19:30 "Sommer i Syd" er hele indslaget bygget op omkring skjult reklame, som bl.a. er:

- *Prøvesmagning af Fanø bryghus forskellige typer øl med forklaring af indhold og smag av værterne*
- *Lovprisning af slagters pølser fra Fanø og betegnelsen "Danmarks bedste slagter" af en af værterne*
- *Deltagelse af SF's formand Villy Søvndal i et ikke politisk indslag med snag og guitar*
- *Indirekte promovoring af Johnny Madsens galleri på Fanø*
- *Hele seancen forgår i en have og er arrangeret af Johnny Madsens daglige leder af galleriet, som er en gennemgående figur under hele indslaget"*

Jeg håber, at Radio- og tv-nævnet vil kigge nærmere på disse brud på forbuddet imod skjult reklame i TV Syd.

..."

Beskrivelse

TV SYD A/S har som bilag til hørings svar af 28. august 2008 tilsendt Radio- og tv-nævnet en CD-R med udsendelsen "Sommer i Syd", sendt den 25. juli 2008 kl. 19.30 på TV SYD.

Den samlede udsendelse varer 18,20 minutter. Udsendelsen begynder og afsluttes med en sponsorkreditering, underlagt en kendingsmelodi og speaker:

"Programmet er produceret med støtte af Contra og Egersund Tegl."

Udsendelsen har to værter og sendes fra en havefest på Fanø. Efter en kort introduktion til programmet og gæsterne fortæller festens arrangør, Jeannett Exner, om de praktiske forberedelser til festen. Mens hun taler og efterfølgende vises i et kort indslag om borddækning, vises i ca. 4 sekunder en bjælke forneden med følgende oplysning: *"Artmanager, Madsen Galleri, Nordby"*.

Derefter interviewer den kvindelige vært, Marie, Villy Søvnald og Johnny Madsen om deres tilstedeværelse på festen. Villy Søvnald og Johnny Madsen bor således på Fanø og er gamle skolekammerater, og skal bidrage med guitar og sang til festen.

Efterfølgende spørges Jeannett Exner til hendes indsats til festen, og imens vises igen i ca. 4 sekunder bjælken med hendes navn og stilling i Madsen Galleri.

Ligeledes oplyser Amin Jensen, at han skal optræde til festen. Han nævner kort, at han skal afprøve sine jokes til den store efterårsturne gennem hele landet.

Efter et kort stykke tid, hvor Johnny Madsen, Villy Søvnald og flere gæster spiller guitar og synger, anmelder den mandlige vært, Christian, det næste indslag, som handler om Fanø Bryghus:

"Musik og Johnny Madsen er jo ikke det eneste, vi er kendt for her på Fanø. En anden ting er Fanø Bryghus. Og de skænker noget dejligt øl. Det skal vi smage på om lidt, men først skal vi se hvordan det egentligt spænder af på noget, man må kalde øens allerstørste erhvervssucces."

Der vises forsiden af Fanø bryghus, med bryghusets navn i store bogstaver samt et stort reklameskilt på facaden.

En speaker siger i baggrunden:

"Velkommen til Fanø Bryghus. Sådan så det ud, da de ved middagstid var ved at gøre klar til aftenens store fest. Øl fra Fanø Bryghus smager specielt, præget af øllets vigtigste bestanddel."

Jesper Voss, som introduceres i ca. 4 sekunder med en bjælke forneden i billedet med hans navn og stilling som leder i Fanø Bryghus, forklarer derefter at Fanøs bløde vand er hovedingrediensen i øl fra Fanø Bryghus.

Derefter vises Bryggeriet indefra, mens speakeren oplyser om, at Fanø bryghus brygger 240.000 liter øl om året og lige er blevet udvidet med tre nye lagertanke. En ny slags øl, Fanø Lynghonning, bliver omtalt og aftappet et glas af, mens Jesper Voss oplyser om øllets smag, ingredienser og alkoholprocent.

Efter en kort bemærkning med underlagte billeder om, at der er daglige rundvisninger på bryggeriet, vises Jesper Voss med fabriksbygningen i baggrunden. Han forklarer, at det store skilt på facaden med skriften: *"Fanø Bryghus – Sidste Bryghus inden England"* er en af Fanøs største turistattraktioner.

Derefter vender udsendelsen tilbage til festen og der foretages en prøvesmagning af Fanø øl, hvor Jesper Voss fortæller om forskellige typer af Fanø Bryggeriets øl. Der vises og zoomes kort ind på en række ølflasker stillet op på et bord med forskellige etiketter. Værterne smager på to typer øl, og kommer med korte kommentarer som *"Jeg synes det smager fremragende"* og *"Den smager blød og fyldig."* Hele indslaget om Fanø Bryghus samt prøvesmagningen varer 3 minutter.

Det næste indslag handler om lammekød fra Fanø, som indledes med et kort interview med Peter Qvortrup, der står på en eng med får. Han introduceres i ca. 4 sekunder som kok på Restaurant Nanas Stue, Sønderho, på en bjælke fornedden i billedet. Interviewet handler om lammekødens særlige kvalitet, der skyldes dyrenes opdræt tæt ved havet.

Efter indslaget interviewes Peter Qvortrup kort på havefesten, hvor han fortæller om tilberedningen og de krydderier til det lam, der skal grilles til festen. Også her vises bjælken med hans navn og stilling på Nanas Stue.

I tilslutning hertil omtaler værterne pølser fra slagtermester Christiansen, uden at en person vises eller slagteriets navn mv. fremhæves visuelt. Det nævnes kort, at slagtermester Christiansen er blevet kåret til Danmarks bedste slagtermester. TV-værten Christian griller og deler pølser ud, mens der spørges om ansvaret ved at servere Danmarks bedste pølser.

Derefter vises indslaget *"Siv i Syd"*, som omhandler et besøg på et lokalt glaspusteri, uden at glaspusteriets navn eller nærmere beliggenhed mv. fremhæves.

Tilbage på festen følger et kort interview med Jeanett Exner om hendes hobbyproduktion af forskellige typer snaps samt prøvesmagning. Også her vises hendes navn og stilling i bjælken fornedden i ca. 4 sekunder.

Der følger en kort introduktion til folkedans fra Fanø og den lokale forening viser dansen. Efter et quizspørgsmål angående Jeanett Exners snaps afslutter værterne programmet med en omtale af næste udsendelse.

Afslutningsvis spiller og synger Villy Søvnald og Johnny Madsen et kort nummer.

Programmet slutter med en række egenreklamer for efterfølgende programmer, og afsluttes med en sponsorkreditering.

Hørings svar

TV SYDs adm. direktør Egon Lorenzen har i udtalelse af 28. august 2008, ved siden af anmærkninger vedrørende en anden klage over sponsorering af TV SYDs 19.30 udsendelse, anført følgende til Flemming Leer Jakobsens klage:

"...

I en anden skrivelse af 25. juli har samme person klaget over udbredt brug af skjult reklame i TV SYD og skriver bl.a. at "d. 25. juli 2008 kl. 19:30 "Sommer i Syd" er hele indslaget bygget op omkring skjult reklame".

Det må vi afvise. "Sommer i Syd" er vores sommerserie, hvor vi i skoleferien to dage om ugen opsøger sommerlandet i TV SYDs område – og den 25. juli altså Fanø, for at skildre de valgte steders særlige vilkår, skikke og traditioner både hvad angår befolkning, erhverv og kultur – herunder også mad og drikke.

I udsendelsen fra Fanø medvirkede ganske rigtigt de nævnte personer på baggrund af deres tilknytning til Fanø som faste beboere og mangeårig sommergæst (Villy Søvnald).

Lam, øl og pølser blev omtalt og smagt som en naturlig del af programets omtale af særlige Fanø- og vadehavsspecialiteter på baggrund af sædvanlig redaktionel vurdering af, hvad der er interessant at skildre i en let sommeranretning på regionalt tv, ligesom udsendelsens festlige ramme i haven til et ægte gammelt Fanø-hus er valgt ud fra tilsvarende overvejelser.

..."

TV SYDs redaktionschef Ernst Møller har derudover i udtalelse af 24. november 2008 bl.a. anført følgende:

"...

Der er ingen af de deltagende personer/virksomheder, der har ydet vederlag eller betaling for at de eller deres produkter indgår i indslaget.

...

Når Fanø Bryghus er eksponeret så meget, som tilfældet er, skyldes det alene, at Fanø Bryghus er en af øens få landskendte virksomheder, der på samme tid både er en vigtig arbejdsplads på øen og med til at markedsføre øen i det øvrige Danmarks bevidsthed.

Bryggeri-fagligt har Fanø Bryghus opnået stor hæder for sine produkter, som det er redaktionelt relevant at viderebringe i et sommerprogram som "Sommer i Syd."

..."

Radio- og tv-nævnets vurdering

Flemming Leer Jakobsen har klaget til Radio- og tv-nævnet med anbringende om skjult reklame for forskellige aktører i TV SYDs udsendelse "Sommer i Syd".

Klageren anfører, at hele programmet er bygget op omkring skjult reklame, idet der eksponeres forskellige virksomheder og erhvervsdrivende samt kendte personer.

TV SYD har som bilag til høringssvar af 28. august 2008 tilsendt Radio- og tv-nævnet en CD-R med tv-programmet "Sommer i syd" sendt på TV SYD den 25. juli 2008 kl. 19.30.

I henhold til § 72, i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 338 af 11. april 2007 og § 3, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1368 af 15. december 2005 om reklame og sponsorering i radio og fjernsyn, skal reklamer klart kunne identificeres som sådanne, således at de i indhold og præsentation adskiller sig fra ordinære programmer. Reklamer i fjernsyn må kun sendes i blokke, som skal placeres mellem programmerne, jf. reklamebekendtgørelsens § 4, stk. 1, 1. pkt. og radio- og fjernsynslovens § 73, stk. 1, 1. pkt.

Programmet "Sommer i Syd" er et afsnit af en sommerserie på TV SYD. TV SYD har oplyst, at seriens formål er at opsøge og skildre forskellige steder i TV SYDS lokalområde. Udsendelsernes fokus ligger således på fremstillingen af områdernes særlige vilkår, skikke og traditioner angående befolkning, erhverv og kultur.

Spørgsmålet er herefter, om omtalen og visningen af de forskellige aktører i udsendelsen "Sommer i Syd" må betragtes som skjult reklame og dermed er udsendt i strid med reglerne.

Skjult reklame defineres i artikel 1c i direktiv 89/552 EØF som følgende: "mundtlig eller visuel fremhævelse af varer eller tjenesteydelser eller af en vareproducents eller en tjenesteydelsesleverandørs navn, varemærke eller aktiviteter i programmer, når fremhævelsen er tilsigtet fra tv-radiospredningsorganets side i reklameøjemed og vil kunne vildlede offentligheden med hensyn til arten af denne fremhævelse. En fremhævelse anses navnlig for at være tilsigtet, når den foretages mod vederlag eller lignende betaling." For at udgøre skjult reklame skal fremhævelsen altså opfylde tre kumulative betingelser: Fremhævelsen skal være tilsigtet fra tv-radiospredningsorganets side; den skal være i reklameøjemed, og den vil kunne vildlede offentligheden med hensyn til arten af denne fremhævelse.

Da skjult reklame er tilsigtet, kan det i praksis være ret vanskeligt at skelne mellem skjult reklame og lovlige henvisninger til varer m.v.

Kommissionen har derfor i sin fortolkningsmeddelelse om visse aspekter ved bestemmelserne i direktivet om "fjernsyn uden grænser" i forbindelse med tv-reklamer (2004/C 102/02) bestemt, at det er berettiget at anvende kriteriet "uberettiget fremhævelse" af en vare eller tjenesteydelse eller en virksomheds varemærke eller navn: Det urimelige kan bl.a. ligge i, at mærket eller den pågældende vare eller tjenesteydelse optræder gentagne gange eller fremhæves på en særlig måde. I den forbindelse skal der tages hensyn til det redaktionelle indhold i de udsendelser, disse elementer indsættes i. Hvis en vare f.eks. fremhæves uden berettigelse i forhold til udsendelsens redaktionelle indhold eller på grund af en påvirkning, som det redaktionelle indhold er blevet udsat for i kommercielt øjemed, tyder det på, at der foreligger skjult reklame.

Efter Radio- og tv-nævnets opfattelse har programmet "Sommer i Syd" karakter af et underholdningsprogram med oplysende indslag, idet programmet fremviser og oplyser om Fanøs kultur og specialiteter samt større erhvervsaktører. Programmet indeholder en blanding af forproducerede indslag og udsendelsen fra en lokal fest med musikalske indslag.

TV SYDs redaktionschef Ernst Møller har i denne forbindelse oplyst, at der ikke er blevet ydet vederlag til nogen af de deltagende aktører i udsendelsen.

For så vidt angår eksponeringen af Villy Søvnald, Johnny Madsen og Amin Jensen finder Nævnet, at denne er redaktionelt begrundet i præsentationen af festens gæster.

Den daglige leder af Galleri Madsen, Jeanett Exner, eksponeres noget mere fremtrædende, ved at hendes navn og stilling vises i en bjælke to gange i 4 sekunder. Nævnet finder dog, at fremhævelsen sker på en neutral og saglig måde, og således ikke er uberettiget i forhold til udsendelsens øvrige indhold, idet der kun omtales og vises hendes aktiviteter på festen.

Den meget korte bemærkning vedrørende Slagtermester Christiansens pølser som Danmarks bedste, er efter Nævnets opfattelse redaktionelt begrundet i den kendsgerning, at slagteriet har modtaget en pris for sine produkter. Nævnet finder derfor, at der ikke sker en uberettiget fremhævelse.

Udover de af klager nævnte personer vises også kokken af Restaurant Nannas Stue på Fanø, Peter Qvortrup. Nævnet er af den opfattelse, at omtalen og visningen af opdræt og tilberedelse af lammekød fra Fanø er redaktionelt begrundet i skildringen af Fanøs specialiteter. Peter Qvortrups stilling i restauranten vises kort, neutralt og sagligt begrundet i en bjælke forneden i billedet. Nævnet finder på denne baggrund, at der ikke er tale om en uberettiget fremhævelse i forhold til programmets redaktionelle indhold.

Tilbage står visningen og omtalen samt prøvesmagningen af Fanø Bryghusets øl. Nævnet finder, at der sker en fremhævelse af både Fanø Bryghuset som virksomhed og af de forskellige øltyper, der omtales både i det forproducerede indslag og ved en prøvesmagning på festen, idet seeren informeres detaljeret om produktionsmængder, ingredienser og smagen af øltyperne.

Radio- og tv-nævnet fandt i afgørelse af 21. oktober 2004 om reklameafbrydelser og skjult reklame i "Forunderlig forandring" på TV2, bl.a. at der forelå skjult reklame i et indslag, hvor der i forbindelse med en udsendelse om en kosmetisk forvandling af deltagerne blev filmet en klinik udefra, hvorefter der langsomt blev zoomet helt ind på klinikkens facadeskilt og dernæst zoomet ud igen. Nævnet fandt, at denne fremhævelse måtte anses for at være uberettiget i forhold til udsendelsens redaktionelle indhold.

Nævnet er af den opfattelse, at der ved den gentagne visning af Fanø Bryghusets facadeskilt, i et tilfælde under anvendelse af zoom, fortages en fremhævelse af virksomheden, der kan sidestilles med den, der blev konstateret i den nævnte tidligere afgørelse af 21. oktober 2004.

Endvidere finder nævnet, at visningen af aftapning af øl i et glas med Bryghusets logo i fokus sker på en særlig fremhævende måde, idet der i flere sekunder zoomes ind på glasset med logoet vendt til kameraet.

For så vidt angår prøvesmagningen på festen er Nævnet af den opfattelse, at detaljeringsgraden og ekspositionen af øltyperne her resulterer i en fremhævelse af særlig karakter, idet der vises en hel række af Bryghusets produkter. Herunder vises også øltyper, der ikke smages på under indslaget, og som derfor ikke står i sammenhæng med udsendelsens redaktionelle indhold.

Radio- og tv-nævnet finder, at indslaget om Fanø Bryghus og prøvesmagningen af forskellige typer øltyper fra Fanø Bryghus på havefesten ikke sker i redaktionel sammenhæng med præsentationen af Fanøs særheder og virksomheder under hensyntagen til summen af de anførte fremhævelser sammenholdt med den tidsmæssige udstrækning af eksponeringen. Bryghuset eksponeres således i en særlig grad overfor de øvrige festdeltagere og virksomheder under fokusering på firmalogo og konkrete produkter, hvilket går ud over TV Syds anførte formål med udsendelsen som en sommerudsendelse med fremvisning af lokale særheder.

Radio- og tv-nævnet finder derfor, at fremhævelsen af Fanø Bryghus i "Sommer i Syd" er uberettiget i forhold til programmets øvrige redaktionelle indhold.

På baggrund heraf har Radio- og tv-nævnet følgende på sit møde den 16. december 2008 truffet følgende

AFGØRELSE:

Programmet "Sommer i Syd" sendt på TV SYD den 25. juli 2008, indeholder skjult reklame i strid med § 72, i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 338 af 11. april 2007 og § 3, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1368 af 15. december 2005 om reklame og sponsorering i radio og fjernsyn, for så vidt angår eksponeringen af Fanø Bryghus.

Christian Scherfig
formand

/ Ulrike Clade Christensen
nævnssekretær